2016D24315

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 10 juni 2016

De vaste commissie voor Economische Zaken heeft verzocht om een reactie op het rapport «From a succesful past to a promising future – Challenges and opportunities for the Dutch gas infrastructure» van het ING Economisch Bureau. Hierbij geef ik invulling aan dit verzoek.

Het ING Economische Bureau schetst in het rapport een correct en evenwichtig beeld van de rol die gas momenteel inneemt in de Nederlandse energiehuishouding en hoe de infrastructuur die daar ondersteuning aan geeft in de afgelopen decennia tot ontwikkeling is gebracht. Aangegeven wordt dat de Nederlandse gasmarkt, de Title Transfer Facility (TTF), in de afgelopen jaren een enorme ontwikkeling heeft doorgemaakt en is geworden tot één van de meest liquide gashandelsplaatsen in de Europese Unie. Daarnaast wordt een beeld geschetst van het belang van gas voor de Nederlandse economie. Daarbij gaat het niet alleen om de winning van en de handel in gas, maar ook om het belang van gas voor tal van industriële sectoren.

Vervolgens wordt in het rapport aangegeven dat er veranderingen staan aan te komen en dat Nederland op afzienbare termijn, ergens tussen 2025 en 2030, een netto-importeur van gas zal worden. Dit komt overeen met mijn beeld zoals ik dat onder meer in de bijlage bij mijn brief van 7 oktober 2014 over het aardgasbeleid in Nederland (Kamerstuk 29 023, nr. 176) uiteen heb gezet. In het verlengde daarvan wordt aangegeven dat Nederland nog de nodige stappen dient te zetten op weg naar een CO_2-arme energiehuishouding. Volgens het ING Economisch Bureau kan gas een belangrijke rol in die transitie spelen omdat gas een aantal voordelen kent ten opzichte van andere fossiele brandstoffen, zoals de hoge energiedichtheid en het feit dat gas relatief schoon is. De auteurs geven daarbij echter ook aan dat het nog onzeker is welke weg bij de transitie zal worden bewandeld en hoe dat uitwerkt op zowel de inzet en de rol van gas als op de dan benodigde infrastructuur. De uitdagingen die zij daarbij benoemen (interconnectiecapaciteit, gasopslag- en LNG-faciliteiten en een liquide markt) liggen deels op de weg van de overheid en deels op de weg van marktpartijen.
Wat betreft interconnectiecapaciteit kan worden geconstateerd dat Nederland beschikt over een toekomstbestending transportnet met uitstekende interconnecties met de ons omringende landen. Ook op het gebied van gasopslag- en LNG-faciliteiten is Nederland momenteel goed voorzien met meer dan 14 miljard m^3 aan opslagcapaciteit en de GATE-terminal. Tot slot kent Nederland, zoals reeds aangegeven, met de TTF een goed functionerende en liquide gasmarkt. De overheid is daarbij verantwoordelijk voor het scheppen en in stand houden van de kaders, met name de wet- en regelgeving, waarmee een stabiel klimaat is en wordt gecreëerd voor marktpartijen waarop zij hun economisch handelen en investeringen kunnen baseren. Vanuit die optiek is het dan ook eerst en vooral aan marktpartijen om de in het rapport geschetste uitdagingen op te pakken. Het zijn immers marktpartijen die investeren in nieuwe infrastructuur en die via hun handelsactiviteiten sturing geven aan de gasstromen. De aanbeveling van het ING Economisch Bureau om het Nederlandse gasbeleid naar andere delen van de Europese Unie «te exporteren» zie ik dan ook in dat licht. Waar gevraagd ben ik uiteraard bereid om kennis en ervaringen te delen, maar ik zie geen reden om vanuit de overheid aanvullende stappen te zetten. Marktpartijen zijn daar zelf prima toe in staat.

Ten aanzien van de toekomstige rol van gas verwijs ik naar het Energierapport en het beeld dat daarin is geschetst ten aanzien van de toekomstige rol van gas in de Nederlandse energiehuishouding. Aardgas zal in de toekomst vooral worden ingezet waar CO_2-arme energie-opties en energiebesparing beperkt mogelijk zijn, te weten bij de productie van proceswarmte in de industrie, goederentransport over weg en water en de piekproductie van elektriciteit. Momenteel wordt deze rol van aardgas verder uitgewerkt en uitgediept in het kader van de Energiedialoog. Met deelname van een groot aantal betrokkenen hebben er inmiddels meerdere sessies over de toekomstige rol van gas plaatsgevonden. De resultaten daarvan zullen hun weg vinden naar de Energieagenda die dit najaar zal worden opgesteld. Dit neemt overigens niet weg dat we ook de komende periode dienen te beschikken over een goede gasinfrastructuur en een goed functionerende gasmarkt. Het rapport van het ING Economisch Bureau laat zien dat we er op dat vlak goed voor staan.

De Minister van Economische Zaken,
H.G.J. Kamp